

Resilienssin kehittyminen yrittäjyyskokeilun kautta

Jenna Korpi

OPINNÄYTETYÖ
Marraskuu 2023

Liiketalous
Yrittäjyys ja tiimijohtaminen

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalous
Yrittäjyys ja tiimijohtaminen

KORPI, JENNA:
Resilienssin kehittyminen yrittäjyyskokeilun aikana

Opinnäytetyö 48 sivua
Marraskuu 2023

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää nuorten yrittäjyyskokeilun vaikutuksia resilienssiin. Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry. Yrittäjyyskokeiluna tässä opinnäytetyössä toimi kesäyrittäjyysohjelma joka oli suunnattu 15-29-vuotiaille Tamperelaisille nuorille. Kesäyrittäjyysohjelma koostui nuorille tarjotuista aktiviteeteista sekä 350€ suuruisesta kesäyrittäjyyssetelistä. Tampereen kaupungin myöntämien kesäyrittäjyyssetelien avulla nuoria kannustettiin koittamaan yrittäjyyttä. Kesäyrittäjyysohjelma toteutettiin yhteistyössä Tampereen kaupungin, Pirkanmaan 4-H-yhdistyksen, Nuori yrittäjyys ry:n sekä Ensimetrin kanssa. Kesäyrittäjyysseteleitä jaettiin 68 kappaletta.

Tutkimus toteutettiin määrällisenä kysely tutkimuksena jonka avulla mitattiin nuorten resilienssin kehittymistä yrittäjyyskokeilun aikana. Kyselytutkimukseen osallistui 20 nuorta. Kyselyn avulla selvitettiin myös yrittäjyyskokeilun onnistumista sekä parannusehdotuksia. Kyselytutkimuksesta saatiin selville että nuorten resilienssi on kehittynyt joillakin osa-alueilla yrittäjyyskokeilun aikana. Kyselytutkimuksen avulla nuoret havaitsivat resilienssin alakäsitteeksi miellettyjä kykyjään. Mitattavia kykyjä oli optimismi, omatoimisuus, sopeutuvuus, sinnikkyys, itsekontrolli, luovuus ja huumori. On mahdollista että yrittäjyyskokeilut kehittävät nuorten taitoa havainnoida omia kykyjään. Opinnäytetyössä havaittuja teemoja, tuloksia ja kehitysehdotuksia voidaan hyödyntää tulevaisuuden nuorten yrittäjyyskokeiluissa.

Avainsanat: työelämätaidot, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskokeilu, kesäyrittäjyys

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Business administration
Entrepreneurship and teamsleadership

KORPI, JENNA:

How resilience develops through entrepreneurship experience

Bachelor's thesis ? 48 Pages

The aim of the thesis was to find out the effects of young people's entrepreneurship experiment on resilience. As an entrepreneurial experiment in this thesis were a summer entrepreneurship program aimed at young people from Tampere aged 15-29. The summer entrepreneurship program consisted of activities offered to young people and a 350€ summer entrepreneurship voucher. With the help of summer entrepreneurship vouchers issued by the city of Tampere. In this program young people were encouraged to try entrepreneurship. The summer entrepreneurship program was implemented in cooperation with the city of Tampere, the Pirkanmaa 4-H association, Nuori yrittäjyys ry, and Ensimetri. 68 summer entrepreneurship vouchers were distributed. Customer for this thesis was Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry.

The research was carried out as a quantitative survey and it was found out from the research that young people's resilience can develop in some areas. In the study, it was noticed that young people's ability to observe their own skills may develop during the entrepreneurship experiment.

Keywords: working life skills, entrepreneurship education, entrepreneurship experiment, summer entrepreneurship

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
1.1.	Toimeksiantaja: Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry	6
2	KESÄYRITTÄJYYSSETELI.....	9
3	TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄTAIDOT.....	11
4	YRITTÄJYYSKASVATUS.....	14
5	RESILIENSSI	15
5.1	Megatrendit ja resilienssi	16
6	MENETELMÄT	18
6.1	Haastattelut.....	18
6.2	Kesäyrittäjien kysely	19
7	ANALYYSI	20
7.1	Resilienssin kehittymisen mittaaminen	23
8	TULOKSET.....	25
9	KESÄYRITTÄJYYSOHJELMAN KEHITTÄMINEN	35
10	YHTEENVETO	36
11	POHDINTA	38
	LÄHTEET	41

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä pohditaan mitkä ovat tulevaisuudessa korostuneessa asemassa olevia työelämätaitoja ja halutaan selvittää yrittäjyyskokeilun vaikutuksia yhden työelämätaidon, resilienssin kehittymiseen. Käsiteltävä yrittäjyyskokeilu on Pirkanmaalaisille nuorille tarjottu kesäyrittäjyysohjelma jossa Tampereen kaupunki jakoi osallistujille 350 euron arvoisen tuen yritystoimintaa varten. Ensimetri, Tampereen kaupunki, Tampereen 4H-yhdistys sekä Nuori yrittäjyys ry tarjosi neuvonnan lisäksi nuorille erilaisia workshop-aktiviteetteja sekä tapahtumia yrittäjyyden tueksi.

Tutkimus tehdään mittaamalla ohjelmaan osallistuneiden nuorten työelämätaidon, resilienssin kehittymistä. Resilienssin on arvioitu olevan yksi tärkeistä tulevaisuudessa korostuneessa asemassa olevasta taidoista joita työpaikoilla arvostetaan. (eLearning industry 2023). Työelämätaitojen kehittymisen lisäksi kesäyrittäjyysohjelman tavoitteena on laajemmin nuorten yrittäjyyskasvatuksen eteenpäin vieminen. Ohjelmalla pyrittiin tarjoamaan nuorille oppeja sekä oivalluksia omasta osaamisesta ja sen kehittamisestä.

Tässä opinnäytetyössä selvitetään:

- Millaisia työelämäntaitoja nuoret tulee tarvitsemaan tulevaisuudessa?
- Miten nuorten resilienssi kehittyy kesän yrittäjyyskokeilun aikana?

Selvitämme myös mitkä teemat tulevat vaikuttamaan tulevaisuuden työelämässä megatrendien mukaisesti. Resilienssiä tarkastellaan useamman ulottuvuuden kautta joita ovat: omatoimisuus, optimismi, luovuus, huumori, sopeutumiskyky, itsekuri sekä sinnikkyys. Tästä työstä voidaan saada uutta tietoa ja kehitys ehdotuksia vapaaehtoisten yrittäjyysohjelmien vaikuttavuudesta työelämätaitojen kehittymiseen.

1.1. Toimeksiantaja: Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry. Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry on Pirkanmaalla toimiva, voittoa tavoittele-

maton ja yleishyödyllinen yhdistys, jonka tehtävänä edistää alueen yrittäjyyttä ja elinvoiman kehittymistä. Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry toteuttaa tehtävänsä hanketoiminnalla, jakamalla tietoa yrittäjyydestä sekä järjestämällä tilaisuuksia ja yrittäjyystapahtumia. Yhdistys on aktiivinen yrittäjyyskasvatustoimija yhdessä alueen koulujen ja oppilaitosten kanssa. Pirkanmaan Uusyrityskeskus ry omistaa Ensimetri Oy:n, joka tuottaa alkavan yrittäjän neuvontaa ja palveluja Pirkanmaan kunnille.

Ensimetri on osa kansallista uusyrityskeskusten verkostoa, ja Suomen Uusyrityskeskukset ry:n jäsen. Uusyrityskeskukset tarjoavat apua yrittäjyyttä pohtivalle mm. henkilökohtaisen yritysneuvonnan avulla. Ensimetrin palveluiden piiriin kuuluu kaikenikäiset alkavat yrittäjät. Ensimetri toimii aktiivisesti yhteistyössä muiden alueella toimivien yrittäjyys- ja työllisyystoimijoiden kanssa. Uusyrityskeskuksen sivuilta löytyy mm. jokaisen hyödynnettävissä oleva perustamisopas alkavalle yrittäjälle, joka päivitetään vuosittain ja se toimii apuna yrittäjyyden alkuvaiheen haasteissa. Ensimetri on perustettu vuonna 1993, ja sen piirissä on ollut 46000 neuvontaa saanutta henkilöä. Ensimetri toimii myös Yrittäjyysbuustin palveluntarjoajana. Pitkän historian ansiosta alkavan yrittäjän neuvonta yhdistetään Pirkanmaalla laajasti Ensimetri-nimeen, ja selvyuden vuoksi tässä opinnäytetyössä puhutaan jatkossa Ensimetristä.

2 KESÄYRITTÄJYYSSETELI

Kesäyrittäjyysseteli on käytössä monessa kaupungissa perinteisen kesätyösetelin rinnalla. Tampereen kaupungin lisäksi mm. Helsingin kaupunki tarjosi kesäyrittäjyysseteliä nuorille yhteistyössä pääkaupunkiseudun 4-H yhdistyksen kanssa. Helsingin kaupungin kesäyrittäjyysohjelmaan osallistui vuonna 2023 40 osallistujaa. Toteuttajien mukaan kesäyrittäjyysohjelmalla on saatu vaikuttavia tuloksia vuonna 2023 sillä valtaosa kesäyrittäjistä on jatkamassa toimintaansa kesän jälkeen. (Helsingin kaupunki, 2023.)

Tässä opinnäytetyössä kesäyrittäjyysohjelmalla viitataan Tampereen alueen nuoria koskevaan kokonaisuuteen johon kuuluu kesäyrittäjyysseteli sekä nuorille tarjotut aktiviteetit ja tuki. Tämän kokonaisuuden sisältö vaihtelee riippuen kaupungista. Myös kesäyrittäjyyssetelin euromääräinen suuruus vaihtelee. Kesäyrittäjyysseteli on Tampereen kaupungin myöntämä tuki 15-29-vuotiaille nuorille. Tuen tarkoituksena on kannustaa nuoria etsimään ja kehittämään omaa osaamistaan sekä koittaa itsensä työllistämistä kesän ajan tarjoten matalan kynnyksen kokemusta yrittäjyydestä. Kesäyrittäjyysseteliä on tarjolla muissakin kaupungeissa perinteisemmän kesätyösetelin rinnalla. Kesätyöseteli on tuki työnantajalle jotta tämä palkkasi nuoren kesätyöntekijän. Tuen tarkoituksena on tarjota ensimmäisiä kesätyöpaikkoja 15-17-vuotiaille. (Tampereen kaupunki N.d.) Vuonna 2022 Tampereen kaupunki toteutti kesäyrittäjyysseteli ohjelman yhdessä Talous ja Nuoret TAT:in kanssa. Ensimetri tuotti nuorille tuolloin kesäyrittäjyysohjelmassa neuvontaa.

Kesäyrittäjyysohjelma on ollut vapaaehtoinen jokaiselle nuorelle ja runsas kiinnostus ohjelmaa kohtaan kertoo siitä että nuorilla on aito kiinnostus kehittää itseään ja oppia uutta. Ensimetrin Mirja Taipaleen mukaan kesäyrittäjyysseteliä haki vuonna 2023 128 nuorta ja seteleitä myönnettiin 68 kpl. (Taipale 2023). Kesäyrittäjyyssetelin suuruus on 350€ vuonna 2023.

Vuonna 2023 kesäyrittäjille tarjottiin erilaisia aktiviteetteja ennen kesää. Aktiviteettien tarkoituksena oli tukea nuorten onnistumista yrittäjänä. Kesän aikana kesäyrittäjillä oli käytössään yhteyshenkilö joka auttoi tarvittaessa. Kesäyrittäjyys ohjelmassa oli mukana Ensimetrin lisäksi, Tampereen 4-H yhdistys, Nuori

Yrittäjyys ry, Tampereen Ohjaamo sekä Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelut. Tampereen 4-H yhdistys sekä Nuori yrittäjyys ry tarjosi toimintansa piirissä oleville nuorille apua kesäyrittäjyyden ajan. Kesäyrittäjyysohjelman tavoitteena oli osallistaa 30 nuorta jotka saavat tukea tulevaisuuden suunnitelmilleen, kannustaa pohtimaan tulevaisuuden mahdollisuuksia, ja erityisesti auttaa heitä näkemään itsensä sekä tulevaisuuden myönteisenä. Ohjelman yksi tavoitteista oli auttaa nuoria löytämään mahdollisuuksia työllistyä ja aktivoitua.

Nuorille kesäyrittäjille tarjottiin vuoden 2023 kesän aikana erilaisia yrittäjyyttä tukevia tapahtumia. Ensimetri tarjosi workshoppeja seuraavista aiheista: oma osaamiseni ja cv, tiimin rakentaminen, itsensä työllistäminen ja kesätyöt toisella, erilaiset yritysmuodot sekä myynti ja markkinointi. Lisäksi Tampereen alueen kekesäyrittäjille tarjottiin workshop- tapahtumia mm. vastuullisuuden teemoista. Ensimetrin järjestämien workshop- tapahtumien teemana oli "Unelmasta työ", teeman tavoitteena oli kannustaa ihmisiä luomaan omasta unelmastaan työpaikka itselleen kesäyrittäjyyden avulla. Ensimetri järjesti vuoden 2023 loka-kuussa Nuorten yritysideoakilpailun teemalla "Unelmien yritysidea vastuullisuuden näkökulmalla". Kilpailuun hakeutui tavoitellun mukaisesti myös kesäyrittäjinä toimineita nuoria. Nuorten yritysideoakilpailu oli luonnollinen jatkumo kesäyrittäjien ohjelmassa sillä se tarjosi apua ja tukea yrittäjyydestä haaveilevalle nuorelle ja mahdollisuuden jatkojalostaa yritysidea.

3 TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄTAIDOT

STTK:n 18-29-vuotiaille teetetystä kyselytutkimuksesta selviää että nuoret kokevat koulutuslaitosten olevan merkittävässä asemassa työelämätaitojen kehittymisen kannalta. Kyselyyn vastanneista kuitenkin 10% koki että ” Nuorilla on itse velvollisuus ottaa asiasta selvää” (STTK 2018). On tärkeää pohtia kenellä on vastuu riittävistä työelämätaitojen kehittymisestä, nuoren siirtyessä työelämään. Erilaiset yrittäjyyskokeilut voivat olla mahdollisuus kehittää omia työelämätaitojaan ja avata ovia omalla uralla.

Työelämätaitojen kehittyminen ovat avainroolissa erilaisissa nuorten yrittäjyysohjelmissa. Yrittäjyys itsessään tarjoaa oivan tilaisuuden oppia itse tekemällä työelämän käytänteistä sekä siellä tarvittavista taidoista. Talous ja nuoret TAT artikkelissa Tulevaisuuden työelämätaidot 2.0 kuvaillaan seuraavien taitojen korostuvan tulevaisuudessa. Itsetuntemus, itsensä johtaminen, jatkuva oppiminen, aloitteellisuus, yhteistyö, resilienssi, innovointi, vastuullisuus ja ongelmanratkaisu. (Tulevaisuuden työelämätaidot 2.0, 2020). On siis tärkeää että erilaiset yrittäjyyskokeilut tukevat näiden teemojen kehittymistä.

Ilmarisen tutkimuksessa ”Miltä näyttää tulevaisuuden työelämä ja työkyky” selviää että työelämä on muuttumassa ainakin seuraavin tavoin vuoteen 2025 mennessä: Työn psyykinen kuormittavuus ja kiireessä työskentely lisääntyy, kuukausittainen työmäärä kasvaa, riittämättömyyden tunne kasvaa, uusien asioiden oppiminen lisääntyy, uusien ratkaisujen löytäminen lisääntyy, työn merkityksellisyyden tunne kasvaa, kansainvälinen työ lisääntyy ja työssä matkustaminen lisääntyy. Tutkimuksesta selviää myös se että nuoret ovat innostuneimpia työnsä tulevaisuudesta. 42% kyselyyn vastanneista uskoo kiireessä työskentelyn lisääntyvän. Suomalaiset arvioi omaa työkykyään asteikolla 1-10 = 7,6. 30% uskoo että itseohjautuvuutta tarvitaan paljon nykyistä enemmän. 56% uskoo että työelämän murros vahvistuu. Näiden tutkimustietojen valossa on selvää että työelämän murros huolestuttaa monia. (Ilmarinen, 2020.) Mikäli työn merkityksellisyyden tunne kasvaa, voisi yrittäjyys olla tulevaisuudessa yksi suosittu mahdollisuus luoda itselleen merkityksellistä ja oman näköistä uraa sekä elämää.

Korostuvia työelämätaitoja tulevaisuudessa tulee olemaan Karelian artikkelin mukaan mm. vuorovaikutustaidot, tunneälykyys ja empatia, verkostoitumiskyky, resilienssi eli muutosjoustavuus, itseohjautuvuus, kriittinen ajattelu sekä luovuus. (Karelia, 2022) Näiden teemojen harjoittelu koulu- sekä työympäristöissä tukee varmasti työelämään siirtymistä.

Opetushallituksen mukaan tärkeimpiin geneerisiin osaamisiin vuonna 2035 kuuluvat mm. ongelmanratkaisutaidot, luovuus, oppimiskyky, monikulttuurisuustaidot, kokonaisuuksien hallinta, itseohjautuvuus ja eettisyys. Tärkeimpiä yleisiä työelämäosaamisia vuonna 2035 on mm. innovaatio osaaminen, henkilökohtaisen osaamisen kehittäminen ja johtaminen sekä ihmisten ja osaamisen johtamis- ja valmentamistaidot. (Opetushallitus, 2019.)

Kauppalehden artikkelissa psykologi ja tietokirjailija Outi Olani on todennut resilienssin tarpeen olevan kasvussa työelämässä ja kyse on tulevaisuuden työelämätaidoista. Olani pohtii että ihmisen henkinen joustavuus sekä muutosvalmius on ajankohtainen asia pohtia. Kulkiessamme kriisistä toiseen vaikeiden aikojen keskellä, ja työelämän muuttuessa kovaksi ja raadolliseksi. (Olani, N.d.)

Helsingin yliopiston julkaisemassa artikkelissa pohditaan resilienssin olevan yksi nyky-yhteiskunnassa tarvittavista työelämätaidoista. (Helsingin yliopisto, 2022). Tähän tutkimustyöhön valikoitui teemaksi nuorten resilienssin kehittämisen mittaaminen sillä se on yksi monissa edellä mainituissa lähteissä nousseista työelämätaidoista.

4 YRITTÄJYYSKASVATUS

Erilaiset ohjelmat, kurssit ja muut toteutukset ovat osa yrittäjyyskasvatusta.

Yrittäjyyden teemojen ympärillä nuorille on tarjolla paljon vapaaehtoista ohjelmaa opetussuunnitelmiin kuuluvien alueiden lisäksi. Koululaitokset vastaa yrittäjyyskasvatuksen toteutuksesta sillä yrittäjyyskasvatus on ollut osa opetussuunnitelmaa jo vuodesta 1990. (YES-verkosto. N.d.) Vapaaehtoista ohjelmaa nuorille suomen laajuisesti tarjoaa mm. 4H-yhdistykset, nykyinen NYT eli entisiltä nimiltään Nuori yrittäjyys ry sekä TAT talous ja nuoret. Uusyrityskeskus Ensi-metri tarjoaa alkavan yrittäjän palveluita kaikille Pirkanmaalaisille ja tahtoo toimia yrittäjyyskasvatuksen asiantuntijana.

Opetushallituksen määritelmän mukaan yrittäjyyskasvatuksen päämääränä on mm. luoda yrittäjyyden ympärille myönteistä asennetta sekä mahdollistaa uuden yrittäjyyden syntyminen. Yrittäjyyskasvatuksella tavoitellaan yrittäjyyden tietojen, taitojen ja valmiuksien kehittymistä ja pyritään oman osaamisen tunnistamiseen. Opetushallituksen sivuilla korostetaan kokeilemistä sekä toiminnallisuutta tärkeänä elementtinä. Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on vahvistaa mm seuraavia valmiuksia. Aloitteellisuus, tavoitteellisuus, luovuus, rohkeus, vastuuttaminen, kyky ymmärtää taloutta ja sen toimintaa sekä pettymysten sietokyky. Yrittäjyyskasvatusta tehdään oppilaitoksissa yhteistyössä työelämän kanssa. (Opetushallitus. N.d.)

Uusyrityskeskuksen vuoden 2022 artikkelin mukaan suomen merkittävimmät yrittäjyyskasvattajat ovat Nuori Yrittäjyys ry, Suomen 4H-liitto sekä Talous ja Nuoret TAT ry. Nuori Yrittäjyys ry on tarjonnut erilaisia ohjelmia kouluille ja oppilaitoksille. Ohjelmien tavoitteena on tukea lasten ja nuorten yrittäjyys, työelämä ja taloustaitoja. Suomen 4H-liitto tekee työtä harrastustoiminnan kautta työllistämisen eteen. Talous ja nuoret TAT on keskittynyt tarjoamaan opetussuunnitelman mukaista sisältöä peruskoulusta toiselle asteelle. (Uusyrityskeskus, 2022.)

5 RESILIENSSI

Resilienssin mittaaminen valikoitui tämän tutkimustyön kulmakiveksi sillä kyseisen työelämätaidon merkitys korostuu tulevaisuudessa suurten ja pienempienkin työelämän kehityskulkujen takia. Resilienssi tarkoittaa Mieli ry määritelmän mukaan psyykkistä selviytymiskykyä sekä joustavuutta joka liitetään yksilöiden elämään mutta myös yhteisöjen kykyyn tukea jäseniään. Resilienssi muodostuu vuorovaikutustilanteissa ja resilientti ihminen tai yhteisö on toimintakykyinen muutoksista ja epävarmoista tilanteista huolimatta. (Mieli Ry, 2022).

Yksilön resilienssi voidaan jakaa erilaisiin psykososiaalisiin piirteisiin aikuisuudessa. Näitä piirteitä ovat: realistinen optimismi, aktiivinen selviytyminen sekä suuri selviytymisen minäpystyvyys, hyvä kongitiivinen toiminta ja autonomia, suunnitelmallisuus, motivaatio, myönteinen riskinotto, turvallinen kiintymyssuhde, luottamus, hyvät sosiaaliset taidot, sekä sosiaalinen verkosto, itseluottamus, myönteinen identiteetti, merkityksen tuova uskonnollinen uskomus, huumori, myönteinen ajattelu sekä altruismi ja anteliaisuus. Resilientin persoonallisuuden tunnistaa vahvasta sekä eriytyneestä integroituneesta minuuden tunteesta (Poi-jula 2018, 123.)

Tässä opinnäyetyössä resilienssiä tarkastellaan brittiläisen Psychometric Test-projektin kehittämän resilienssitestin avulla jossa resilienssiä katsotaan sopeutuvuuden, sinnikkyuden, omatoimisuuden, itsekurin, optimismin kulmista. Sen lisäksi aihetta tarkastellaan kahden siihen muun teeman, luovuuden sekä huumorin näkökulmista. (Evermind 2020). Soili Poijulan mukaan resilienssiä voidaan mitata vain ihmisiltä jotka ovat kokeneet merkittäviä riskejä tai elämäntapahtumia joiden jälkeen he ovat saavuttaneet normaalit tavoitteet. (Poi-jula 2018, 147). On arvioitava että ottavatko nuoret yrittäjyyskokeilun aikana sellaisia riskejä jotka johtaisivat resilienssin tason muutoksiin. Yrittäjyyskokeiluun osallistuminen voi itsessään olla jo riski sillä silloin nuoret heittäytyvät työllistämään itseään ilman varmuutta palkasta. Yrittäjyyteen heittäytyminen ensimmäistä kertaa voisi olla myös yksi riski sillä asiat on silloin nuorille täysin uusia.

Yksilön resilienssi sekä yhteisön resilienssi on samankaltaista joustavuutta ja kykyä palautua sekä selviytyä. Työterveyslaitoksen mukaan resilientti organi-

saatio on sellainen joka pystyy ylläpitämään keskeiset toimintansa yllättävissäkin tilanteissa, sopeutuu uuteen ja seuraa toimintaympäristöään toimintaansa kehittäen. (Resilientti organisaatio, N.d.)

5.1 Megatrendit ja resilienssi

On mahdollista että maailman sekä työelämän muutostilanteet peräänkuuluttavat resilienttejä organisaatioita. Megatrendit eli kehityssuunnat jotka tuovat esiin globaalisti korostuvia muutosilmiöitä voivat olla yksi keino tulkita tulevaisuuden työelämää. Vuoden 2023 megatrendejä ovat sitran määritelmän mukaan:

1. Luonnon kantokyky murenee
2. Hyvinvoinnin haasteet kasvavat
3. Demokratian kamppailu kovenee
4. Kilpailu digivallasta kiihtyy
5. Talouden perusta rakoilee

Mikäli tulevaisuuden työelämä tulee kohtaamaan tällaisia suuria haasteita, työntekijöiltä vaaditaan resilienssiä työelämässä menestymiseen. Resilienssin merkitys korostuu yllättävissä ja vaikeissa tilanteissa jotka haastavat ihmisen toimintamalleja sekä ajatuksia. (P. Koirikivi ja S. Benjami, 2020). Megatrendien vaikutus voisi heijastua tulevaisuudessa niin yksilön resilienssiin sekä yhteisöjen ja organisaatioiden kantokykyyn.

6 MENETELMÄT

Opinnäytetyö on toteutettu määrällistä kyselytutkimusta hyödyntäen. Jyväskylän yliopiston mukaan kvantitatiivinen tutkimus on menetelmäsuuntaus jossa kuvataan kohdetta tilastojen ja numeroiden valossa. Määrällisessä suuntautumisessa voidaan hyödyntää laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä. (Jyväskylä yliopisto 2015). Tämän tutkimustyön menetelmäsuuntaukseksi valikoitui määrällinen tutkimus sillä tahdomme selvittää yhdessä toimeksiantajan kanssa kesäyrittäjyysohjelman vaikuttavuutta työelämätaitoihin laajassa joukossa. Määrällisessä tutkimuksessa voidaan arvioida tilastojen mukaisesti joukon resilienssin kehittymistä.

Opinnäytetyössä haastateltiin kahta nuorten ja yrittäjyyden parissa toimivaa henkilöä. Haastatteluiden avulla pyrittiin selvittämään nuorten valmiuksia menestyä ja pärjätä työelämässä. Haastatteluissa nousi myös tärkeäksi koettuja työelämätaitoja.

6.1 Haastattelut

Opinnäytetyötä varten haastateltiin Seppo Pylvänäistä sekä Noora Bergrothia. Henkilöt valikoituivat haastateltaviksi heidän työkokemuksensa johdosta nuorten parista. Seppo Pylvänäinen yhteiskunnallisten aineiden lehtori opettaa pääsääntöisesti yrittäjyyttä ammattikoulussa sekä muita yhteiskunnallisia aineita. Haastatteluiden tarkoituksena oli selvittää kahden nuorten yrittäjyyskasvatuksen parissa toimivan ajatuksia tulevaisuuden työelämätaidoista sekä nuorten valmiudesta tulevaisuuden työelämään. Noora Bergroth toimii Nuori yrittäjyys Ry organisaatiossa ohjelmavastaavana ja omaa pitkän kokemuksen nuorten yrittäjyysohjelmien parista. Molemmat haastateltavat toimivat työssään erilaisten sekä eri ikäisten nuorten parissa.

6.2 Kesäyrittäjien kysely

Kesäyrittäjille teetettiin samanlainen resilienssi kysely ennen kesää sekä sen jälkeen. Kyselyssä kysyttiin taustatietoina kesäyrittäjien ikää, koulutustaustaa sekä työkokemusta. Lisäksi kysyttiin miksi kesäyrittäjäyysseteliä haettiin sekä millaisena sen rahallinen arvo koettiin ja mihin seteli käytettiin. Kaikki kyselyyn vastanneet olivat Pirkanmaalaisia 15-29-vuotiaita nuoria. Kokonaisuudessaan kesäyrittäjien kyselyyn ennen kesää vastasi 35 nuorta ja kesän jälkeen kyselyyn vastasi 43 nuorta. Lopullinen 20 henkilön tutkimusryhmä resilienssin kehittymisen kannalta muodostui niistä henkilöistä jotka vastasi molempiin kyselyihin, ennen ja jälkeen kesän, jolloin resilienssin kehittymisen mittaaminen oli mahdollista.

Kahdestakymmenestä vastaajasta kolmetoista vastasi olevansa 15-17-vuotiaita Neljä vastasi olevansa 18-20-vuotiaita ja viisi vastasi olevansa 23-28-vuotiaita. Tässä kyselyssä on siis huomioitu kaikki muut ikäryhmät paitsi 20-23-vuotiaat sillä tältä ikäryhmältä emme saaneet vastauksia ennen kesää ja sen jälkeen.

7 ANALYYSI

Tätä opinnäytetyötä varten vuoden 2023 kesäyrittäjille teetetyin kyselyn mukaan yli puolet 58,8% vastanneista nuorista viimeisin suoritettu koulutus oli peruskoulu, 20,6% vastanneista on käynyt lukion ja 11,8% ammatillisen toisen asteen tutkinnon. Kyselyyn vastanneista 60% oli 15-17-vuotiaita, 20% 18-20-vuotiaita ja 20% 23-28-vuotiaita. Kesäyrittäjiksi on siis lähtenyt nuoria erilaisista taustoista ja ikäluokista. Kesäyrittäjyysseteliä markkinoitiin toisen asteen kouluissa kouluvierailuin sekä sosiaalisessa mediassa ja nettisivuilla Tampereen kaupungin sekä Ensimetrin toimesta.

Haastatteluista selvisi seuraavia näkökulmia. Pylvänäinen pohtii että tulevaisuuden työelämässä tarvittavia taitoja voisi olla mm. itseohjautuvuus. Hän jatkaa että työelämän pirstaloituminen tulee näkymään tulevaisuudessa monella alalla. Hän jatkaa että ajatus tavallisesta vakityöstä tulee kohtaamaan muutoksen ajan kuluessa ja tämä saattaa aiheuttaa kipuilua nuorissa. Pylvänäinen jatkaa että työn käsitettä tulee pohtia tulevaisuudessa mahdollisesti eri tavalla. Pylvänäinen pohtii taloustaitojen olevan tärkeitä taitoja ja kannustaisi pohtimaan oman talouden turvaamiseksi erilaisia keinoja muuttuvassa maailmassa. Yksi mahdollinen väylä taata taloudellinen tasapaino elämän myöhemmässä vaiheessa voisi olla esimerkiksi asuntosijoittaminen. Pylvänäinen mainitsee kaupungistumisen olevan pohdittava aihe tulevaisuuden työelämässä.

Haastattelussa Pylvänäinen pohtii nuorten valmiuksien työelämään olevan hyvällä tasolla eikä hän koe siinä olevan muutosta viimeiseen 10 vuoteen. Pylvänäisen mukaan työelämästä tuleva viesti opettajalle on toive siitä että työelämän pelisäännöt ja työaikojen noudattaminen olisi nuorille tuttua työelämään siirryttäessä. Kirjoittaminen ja kirjallinen itseilmaisu on nuorilla hankalaa mutta englannin kielen taito olisi paremmalla tasolla kuin ennen mm. sosiaalisen median alustan Youtuben käytön ansiosta. Kysyttäessä ”miten hyvät valmiudet nuorilla on menestyä tulevaisuuden työelämässä?” Pylvänäinen pohtii että nykyisen opiskelemassa olevan sukupolven kokema korona, geopoliittinen tilanne ja muut muutokset on väistämättä vahvistanut nuoria. Nuoria on mahdollisesti valmistanut edeltävät tapahtumat tulevaisuuden muuttuvaan työelämään. Robo-

tisaatio tai ekokriisi voisi muuttaa eri aloja jota nuorten kannattaa pohtia alaa valittaessa.

Pylvänäinen toivoo että kynnys pienimuotoisen yritystoiminnan pyörittämiseen madaltuisi. Pienimuotoinen yritystoiminta työn ohessa voisi luoda taloudellista turvaa. Pylvänäinen kokee että yrittäjyyskokeilut kuten Vuosi yrittäjänä- kurssi madaltaa kynnystä yrittäjyyteen. Hänen kokemuksen mukaan kyseisen kurssin kaltainen yrityskokeilu saattaa kantaa oikean yrityksen perustamiseen myöhemmin.

Työssäoppimiset ja tet-jaksot ovat hyvä keino kehittää työelämätaitoja.

(Seppo Pylvänäinen)

Haastattelu hetkellä Nuori yrittäjyys ry:n ohjelmavastaava Noora Bergrothin haastattelussa käy ilmi että ensimmäinen kesäyrittäjyysseteli kokeilu Tampereella syntyi hänen aloitteestaan. Nuori yrittäjyys ry teki setelien jaon yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa ja yhteistyössä oli mukana Tampereen seudun ammattiopisto TREDU. Seuraavana vuonna 2022 toteutui TAT talous ja nuorten organisoima kesäyrittäjyysohjelma. Bergroth pohtii että innostus lähteä viemään nuorten kesäyrittäjyysseteliä eteenpäin on lähtenyt aidosta halusta tarjota mahdollisuuksia nuorille, mutta myös tarpeesta saada perinteisen kesätyösetelin rinnalle yrittäjiä palveleva ratkaisu. Bergroth pohtii että työelämässä tullaan tarvitsemaan joustavuutta ja kykyä reagoida yllättäviin tilanteisiin. Hän korostaa luovuuden merkitystä työelämässä osana esimerkiksi ongelmanratkaisukykyä. Hän pohtii että resilienssi saattaa kuulostaa siltä että paljonko jaksaa kannatella ja se saattaisi luoda negatiivista kaikua. Hän kokee että muutoskyvykyys on tärkeää työelämässä. Hän pohtii että nuorten resilienssin taso voisi olla mahdollisesti huononemaan päin. Hän viittaa resilienssillä pettymysten sietämiseen, kritiikin vastaanottamiseen ja itsetunnon tasoon. Tunne on muodostunut oman työn ja ajatusten kautta. Hän pohtii että nuoret kehittävät työelämätaitojaan oppilaitoksissa ja kouluissa. Nuori yrittäjyys ry vuosi yrittäjänä kurssi on hyvä mahdollisuus kehittää omia työelämätaitojaan. Pelimaailma kehittää myös esimerkiksi kielitaitoa ja käsitystä erilaisista kulttuureista. Sen avulla nuoret voivat myös harjoittaa tiimityöskentelytaitoja, johtamistaitoja ja luoda erilaisia ihmissuhteita.

(Noora Bergroth)

7.1 Resilienssin kehittymisen mittaaminen

Opinnäytetyössä tahdottiin selvittää yrittäjyyskokeilun vaikutuksia resilienssiin. Mitattaessa yksilön resilienssiä voidaan käyttää erilaisia yksilön resilienssikyvyyn arviointiin kehitettyjä kyselylomakkeita. Tähän opinnäytetyöhön valikoitui brittiläisten avoin viisiuloitteinen psykometrinen resilienssitesti. Testiä on muokannut suomalainen Petra Lehto lisäämällä siihen kaksi ulottuvuutta, huumori sekä luovuus. (R. Nevalainen, M. Tukiainen, R. Myllymäki. 2021) Tässä kyselytutkimuksessa kysyttiin sellaisia alkuperäisen tutkimuksen kysymyksiä jotka koettiin relevanteiksi ja sellaisiksi että nuoret ymmärtävät kysymyksen. Alkuperäistä kyselyä on siis joiltakin osin muokattu.

Alkuperäisessä brittiläisten kehittämässä testissä resilienssiä tarkastellaan sopeutuvuuden, sinnikkyuden, omatoimisuuden, itsekurin ja optimismin kautta. Lehto on lisännyt testiin kaksi ulottuvuutta sillä huumorin ja luovuuden yhteyttä resilienssiin on tutkittu jonkin verran. (evermind 2020). Alkuperäisessä resilienssitestissä on 50 kysymystä ja se on julkaistu englannin kielellä *Psychometric test* verkkosivuilla. (Psychometric test, 2013).

Kyselyn kysymyksiin on vastattu uskomusten mukaan, emme voi tietää mikä on vaikuttanut esimerkiksi sopeutumiskykyyn kesän aikana. Emme voi tietää myöskään onko muutos johtunut yrittäjyyden vai henkilökohtaisen elämän tapahtumista.

Kysymykset pohjautuvat siis seuraaviin resilienssin ulottuvuuksiin:

Sopeutumiskyky jolla tarkoitetaan kykyä sopeutua erilaisiin tilanteisiin. Sopeutumiskyvyllä tarkoitetaan myös kykyä sopeutua muutos tilanteisiin sekä pysytellä rauhallisena hankalissa hetkissä. Sillä voidaan tarkoittaa myös mm. kyvykkyyttä palautteen vastaanottamiseen. Itsekontrolli jolla tarkoitetaan kykyä hallita tunteita, käyttäytymistä sekä impulsseja. Itsekontrolli näkyy rationaalisena päätöksentekotaitona. Ihminen kenellä itsekontrolli on hyvällä tasolla pystyy saattamaan aloitetut tehtävät loppuun saakka. Omatoimisuudella tarkoitetaan kykyä selviytyä tilanteista itsenäisesti ilman jatkuvaa tukea. Optimismilla tarkoitetaan tunnetta siitä että pystyt itse vaikuttamaan omaan elämääsi. Optimistinen ihmi-

nen näkee asioiden hyviä puolia hankalissakin tilanteissa. Sinnikkyydellä tarkoitetaan kykyä kärsivälliseen työskentelyyn ikävistä tunteista huolimatta. Väsymys tai turhautuminen ei ole sinnikkäälle ihmiselle este saattaa työltä loppuun saakka. Luovuutta eli kykyä tarkastella asioita erilaisista kulmista, on pidetty resilienssin yhtenä osana. Luova ihminen keksii useita ratkaisuja ongelmaan. Huumorin on todettu olevan yleinen selviytymismekanismi rankassa työssä toimivien keskuudessa. On pohdittu että vaikka huumoria voidaan pitää resilienssin osana, on sillä myös toinen puoli. Huumorin alle voidaan peittää vaikeita tunteita joita voitaisiin käsitellä muilla tavoin. Kyselyssä kysymys ”osaan nauraa itselleni” mittaa huumoria. (R. Nevalainen, M. Tukiainen, R. Myllymäki. 2021).

8 TULOKSET

Opinnäytetyössä saatiin selville että yksi tulevaisuudessa korostuneessa asemassa olevista työelämätaidoista on resilienssi. Seuraavaksi käymme resilienssin alakäsitteiksi arvioitujen teemojen kautta kyselytutkimuksen tuloksia läpi. Tulkinnat siitä mihin resilienssin ala käsitteeseen kysymys kuuluu on tehty itse päätellen eikä se välttämättä vastaa alkuperäistä Brittiläisten kehittämän kyselytutkimuksen luomaa asteikkoa. Tutkimus tehtiin tarkastelemalla osallistujia joukkona ja tuloksia tarkastellaan keskiarvon kehittymisenä tai heikentymisenä.

Vasemmalla puolella on vastausvaihtoehto täysin eri mieltä ja oikeassa päässä täysin samaa mieltä. Kysymyksissä arviointi tapahtui 1-5 arviointi asteikolla ja tuloksia tulkitaan vastauksista selvinneiden keskiarvo lukujen avulla ennen sekä jälkeen kesäyrittäjyysharjoittelun. Näin saatiin selville tietoa resilienssin muutoksista.

KUVIO 1. Kysely kesäyrittäjäydestä

Ylhäällä esimerkki kuva haastattelun arviointi asteikosta kyselytutkimuksessa.

Sopeutumiskykyä mittaavat kysymykset olivat:

Sopeudun helposti uusiin tilanteisiin.

Ennen kesäyrittäjäyttä

Kesäyrittäjäyden jälkeen

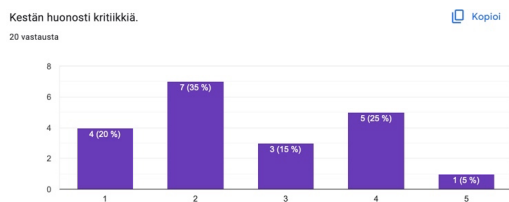

KUVIO 2. Kysely kesäyrittäjäydestä KUVIO 3. Kysely kesäyrittäjäyden jälkeen

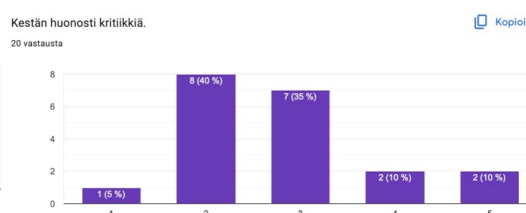
Tämän kysymyksen kohdalla resilienssissä havaittavissa laskua kesän jälkeen. Keskiarvo ennen kesää 4,25 sekä kesän jälkeen 3,95.

Kestän huonosti kritiikkiä.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

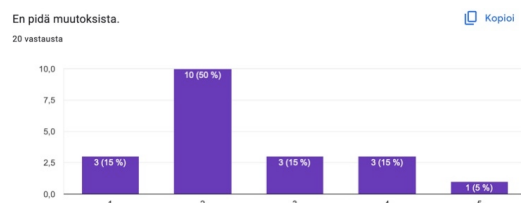
KUVIO 4. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 5. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Kesän jälkeen havaittavissa kehitystä kritiikin vastaanottamisessa.

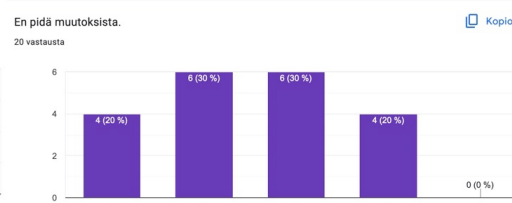
Keskiarvo ennen kesää 2,6 sekä kesän jälkeen 2,76.

En pidä muutoksista.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

KUVIO 6. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 7. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Vastaajien käsitys omasta kyvystä suhtautua muutoksiin laski hieman kesän jälkeen. Keskiarvo ennen kesää 2,45- kesän jälkeen 2,48.

Sinnikkyyttä kuvaa seuraavat kysymykset:

Asioiden aloittaminen on helppoa, mutta loppuun saattaminen vaikeaa.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

KUVIO 8. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 9. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Kyky saattaa asioita loppuun on kehittynyt kesän aikana.

Keskiarvo ennen kesää 3,05- kesän jälkeen 2,67

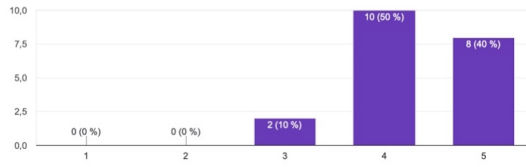
En jätä asioita kesken, vaikka kohtaisin vastoinkäymisiä.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

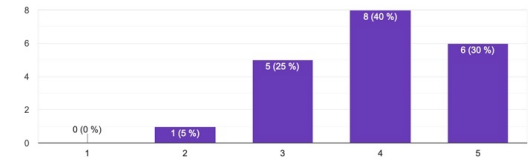
En jätä asioita kesken, vaikka kohtaisin vastoinkäymisiä.
20 vastausta

Kopioi

En jätä asioita kesken, vaikka kohtaisin vastoinkäymisiä.
20 vastausta

Kopioi

KUVIO 10. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 11. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Ennen kesää nuoret kokivat sinnikkyytensä olevan tämän kysymyksen myötä erinomaisella tasolla, kesän jälkeen kyky toimia vastoinkäymisistä huolimatta on laskussa. Keskiarvo ennen 4,3 - jälkeen 3,9.

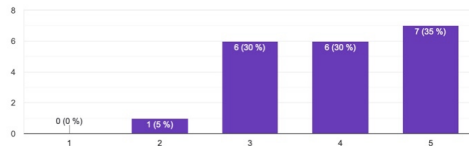
Minulla ei ole tapana jättää aloittamiani asioita puoliteihen.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

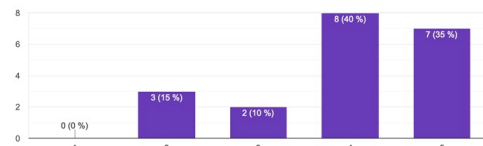
Minulla ei ole tapana jättää aloittamiani asioita puoliteihen.
20 vastausta

Kopioi

Minulla ei ole tapana jättää aloittamiani asioita puoliteihen.
20 vastausta

Kopioi

KUVIO 12. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 13. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

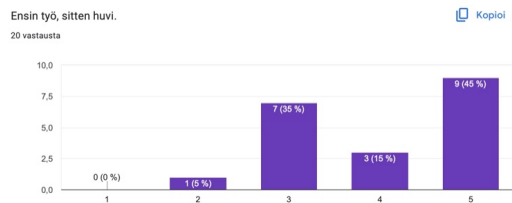
Tämän kysymyksen kohdalla muutos on ollut hyvin pieni.

Keskiarvo ennen 3,95 Jälkeen 3,9.

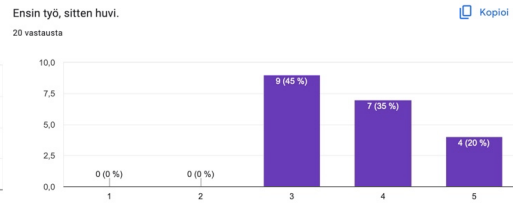
Itsekontrollia mittaavat kysymykset:

Ensin työ, sitten huvi.

Ennen kesärittäjiyttä

Kesärittäjyyden jälkeen

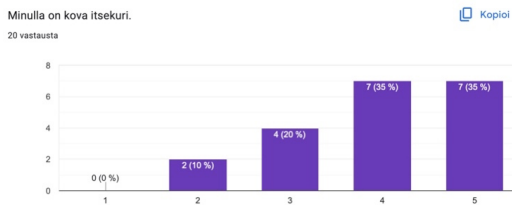

KUVIO 14. Kysely kesärittäjiyydestä KUVIO 15. Kysely kesärittäjiyyden jälkeen

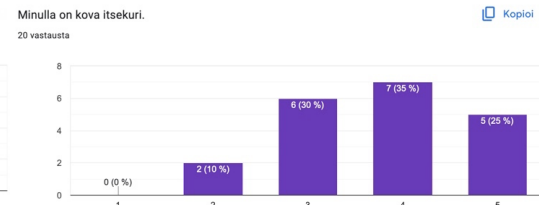
Kyky hoitaa työt ennen huveja on hieman laskussa kesän jälkeen. Keskiarvo ennen 4 jälkeen 3,71.

Minulla on kova itsekuri.

Ennen kesärittäjiyttä

Kesärittäjiyyden jälkeen

KUVIO 16. Kysely kesärittäjiyydestä KUVIO 17. Kysely kesärittäjiyyden jälkeen

Käsitys omasta itsekurista on kehittynyt kesän jälkeen. Keskiarvo ennen kesää 3,71 sekä sen jälkeen 3,95.

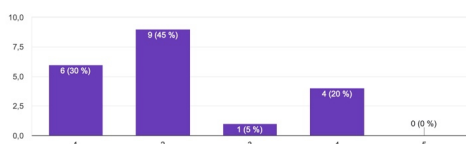
Annan helposti periksi houkutuksille.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

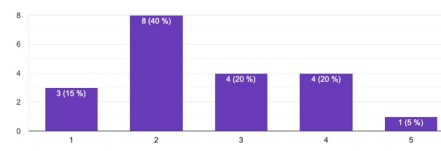
Annan helposti periksi houkutuksille.
20 vastausta

Kopioi

Annan helposti periksi houkutuksille.
20 vastausta

Kopioi

KUVIO 18. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 19. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Kyky sivuuttaa houkutukset on heikentynyt kesän aikana. Nuoret ovat siis huomanneet että oma itsekurin taso ei olekaan sillä tasolla mitä ennen kesää ajattelivat, tai sitten itsekurin taso on laskenut. Keskiarvo ennen kesää 2,15 sekä sen jälkeen 2,57.

Omatoimisuutta mittaavat kysymykset

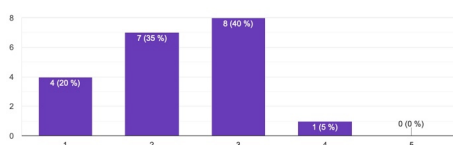
En mielelläni tee asioita yksin.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

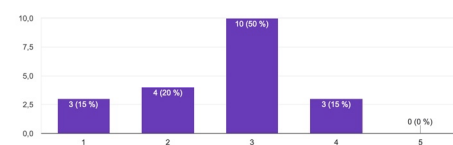
En mielelläni tee asioita yksin.
20 vastausta

Kopioi

En mielelläni tee asioita yksin.
20 vastausta

Kopioi

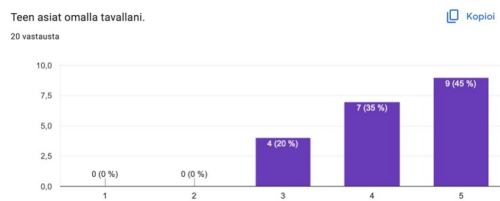

KUVIO 20. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 21. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

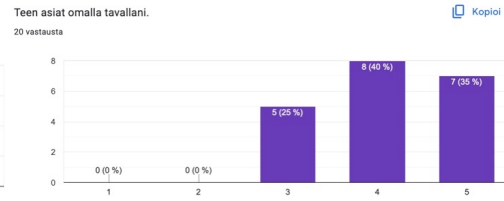
Keskiarvo ennen kesää 2,65 sekä sen jälkeen 2,29. Nuoret ovat huomanneet kesän aikana että tekisivät asioita mielellään yhdessä eikä yksin. Resilienssin ala käsitettä, omatoimisuutta tarkastellessa tämä tulos voisi tarkoittaa sitä että kyky suoriutua asioista itsenäisesti on kehittynyt.

Teen asiat omalla tavallani.

Ennen kesärittäjäyttä

Kesärittäjyyden jälkeen

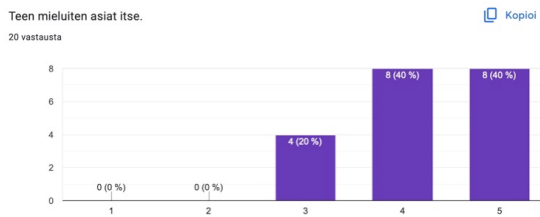

KUVIO 22. Kysely kesärittäjäydestä KUVIO 23. Kysely kesärittäjyyden jälkeen

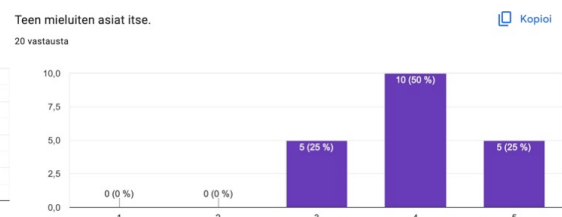
Kyky tehdä asiat omalla tavalla on hieman heikentynyt. Keskiarvo ennen kesää 4,25 sekä sen jälkeen 4,05.

Teen mieluiten asiat itse.

Ennen kesärittäjäyttä

Kesärittäjyyden jälkeen

KUVIO 24. Kysely kesärittäjäydestä KUVIO 25. Kysely kesärittäjyyden jälkeen

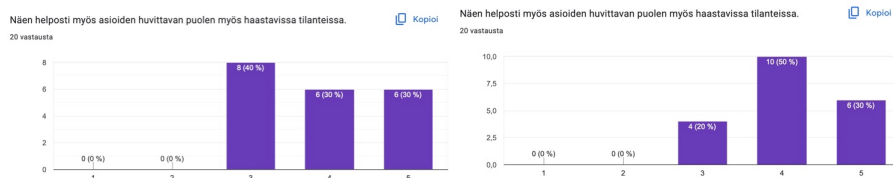
Kesää ennen nuoret kokivat että tekevät asiat mielellään asiat itse. Kesän jälkeen havaittavissa pieni muutos asiaan, ja nuoret kokevat mahdollisesti tarvitsevansa tukea muilta asioiden tekemiseen tai toivovat asioiden hoitamista yhdessä tiimissä. Keskiarvo ennen kesää 4,2 sekä sen jälkeen 3,96.

Huumoria mittaavat kysymykset:

Näen helposti myös asioiden huvittavan puolen myös haastavissa tilanteissa.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyden jälkeen

KUVIO 26. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 27. Kysely kesäyrittäjyden jälkeen

Kyky nähdä asioiden huvittava puoli haastavissa tilanteissa on kehittynyt nuorilla kesän aikana. Keskiarvo ennen kesää 3,9 sekä sen jälkeen 4,10.

Osaan nauraa itselleni.

Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyden jälkeen

KUVIO 28. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 29. Kysely kesäyrittäjyden jälkeen

Kyky nauraa itselleen on kehittynyt kesäyrittäjyden aikana. Kesän jälkeen kuukaan vastaajista ei kokenut että ei pystyisi nauramaan itsellensä. Kesän jälkeen

täysin samaa mieltä vastausvaihtoehdon valitsi puolet vastaajista. Keskiarvo ennen kesää 4,1 sekä sen jälkeen 4,33.

Kunnon nauru on paras stressin laukaisija.

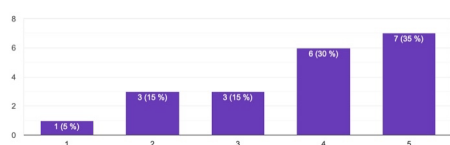
Ennen kesäyrittäjiä

Kesäyrittäjyden jälkeen

Kunnon nauru on paras stressin laukaisija.

20 vastausta

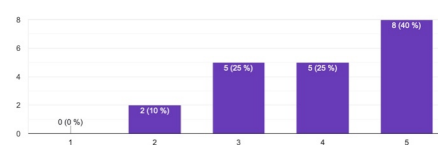
Kopioi

Kunnon nauru on paras stressin laukaisija.

20 vastausta

Kopioi

KUVIO 30. Kysely kesäyrittäjiä KUVIO 31. Kysely kesäyrittäjyden jälkeen

Kyky käyttää naurua stressin laukaisevana tekijänä on hieman kehittynyt kesän aikana. Keskiarvo ennen 3,75 sekä sen jälkeen 3,81.

Optimismia mittaavia kysymyksiä oli:

Minusta synkimmälläkin pilvellä on yleensä ainakin pieni hopeareunus.

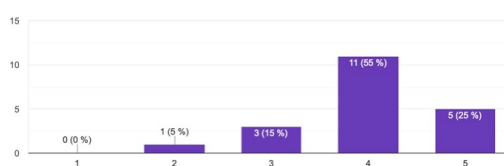
Ennen kesäyrittäjiä

Kesäyrittäjyden jälkeen

Minusta synkimmälläkin pilvellä on yleensä ainakin pieni hopeareunus.

20 vastausta

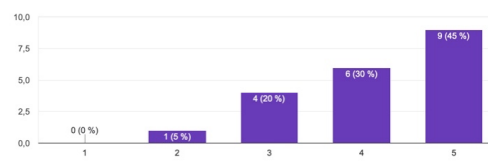
Kopioi

Minusta synkimmälläkin pilvellä on yleensä ainakin pieni hopeareunus.

20 vastausta

Kopioi

KUVIO 32. Kysely kesäyrittäjiä KUVIO 33. Kysely kesäyrittäjyden jälkeen

Kesän jälkeen vastausvaihtoedon ”täysin samaa mieltä” oli valinnut 45% vastanneista. Optimismin taito oli kehittynyt kesän aikana. Keskiarvo ennen kesää 4 ja kesän jälkeen 4,19.

Enimmäkseen oletan elämän olevan täynnä vaikeuksia ja vastoinkäymisiä.

Ennen kesäyrittäjyyttä

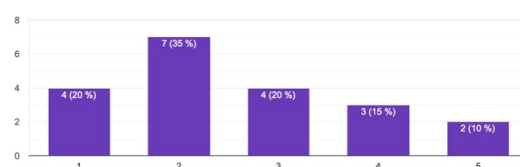
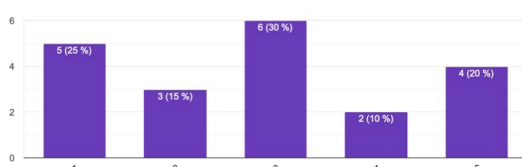
Kesäyrittäjyyden jälkeen

Enimmäkseen oletan elämän olevan täynnä vaikeuksia ja vastoinkäymisiä.
20 vastausta

Kopioi

Enimmäkseen oletan elämän olevan täynnä vaikeuksia ja vastoinkäymisiä.
20 vastausta

Kopioi

KUVIO 34. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 35. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Optimistinen asenne oli kehittynyt kesän aikana. Keskiarvo ennen kesää 2,85 ja kesän jälkeen 2,57.

Luovuutta mittaavat kysymykset:

Ongelmien ratkaisussa on mielestäni tärkeää yhdistellä toisistaan poikkeavia lähestymistapoja.

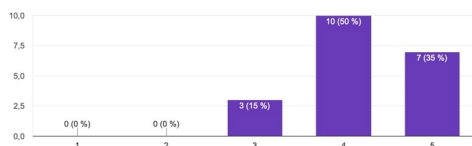
Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

Ongelmien ratkaisussa on mielestäni tärkeää yhdistellä toisistaan poikkeavia lähestymistapoja.

Kopioi

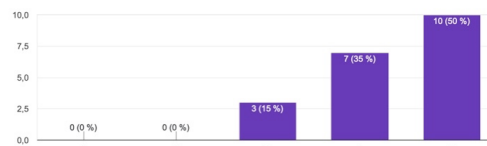
20 vastausta

Ongelmien ratkaisussa on mielestäni tärkeää yhdistellä toisistaan poikkeavia lähestymistapoja.

Kopioi

20 vastausta

KUVIO 36. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 37. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Tästä kysymyksestä selviää että kesän aikana on tullut kehitystä luovuuden suhteen. Keskiarvo ennen kesää 4,2 ja kesän jälkeen 4,33.

Tyhjä paperi on minulle innostava kutsu luoda jotain, mitä ei ennen ole ollut olemassa.

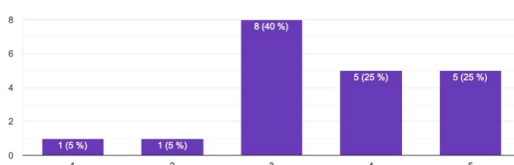
Ennen kesäyrittäjyyttä

Kesäyrittäjyyden jälkeen

Tyhjä paperi on minulle innostava kutsu luoda jotain, mitä ei ennen ole ollut olemassa.

Kopioi

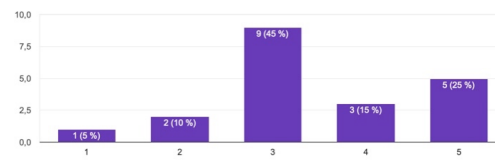
20 vastausta

Tyhjä paperi on minulle innostava kutsu luoda jotain, mitä ei ennen ole ollut olemassa.

Kopioi

20 vastausta

KUVIO 38. Kysely kesäyrittäjyydestä KUVIO 3. Kysely kesäyrittäjyyden jälkeen

Tämän kysymyksen myötä ei ole tullut kehitystä, vaan pientä heikentymistä kesän aikana. Keskiarvo ennen kesää 3,6 ja kesän jälkeen 3,33.

9 KESÄYRITTÄJYYSOHJELMAN KEHITTÄMINEN

Kesäyrittäjille teetetyin kyselyn yhteydessä kysyimme erilaisia avokysymyksiä joihin vastaaja sai vastata omin sanoin. Kysymyksien avulla tahdottiin selvittää nuorten valintoja kesäyrittäjyyden sekä kesäyrittäjyyssetelin suhteen. Kyselystä selviää että nuoret ovat kokeneet kesäyrittäjyyden aikana seuraavia haasteita: haasteet asiakashankinnassa, oman tuotteen tai palvelun markkinoinnissa, verotuksessa sekä y-tunnukselliseen yritykseen liittyvissä asioissa kuten laskutuksessa sekä aikataulutuksessa. Moni koki myös oman jaksamisen sekä motivaation kanssa ongelmia. Yksi vastaajista koki käyneensä läpi burn outin.

Nuoret kokivat 350€ arvoisen kesäyrittäjyyssetelin olevan pääsääntöisesti riittävän suuruinen. 90% kaikista vastaajista vastasi tuen olevan riittävä kannustaakseen yrittäjyyteen. Vastauksista selviää kehitysehdotus jonka mukaan seteli voisi vastata yhden kuukauden palkkaa ja täten olla kannustavampi. Tuki käytettiin esimerkiksi matkustamiseen, työvälineisiin, materiaaleihin, vuokriin, ohjelmistoihin, 4h liiton jäsenyyteen, yritystoiminnan kannalta välttämättömiin tarvikkeisiin kuten elintarvikkeisiin tai puhdistusvälineistöön.

Vastaajista 72,5% ei osallistunut workshop- tapahtumiin. 18 henkilöä 22 vastaajasta vastaajista koki saavansa tarpeeksi tukea kesän ajan yrittäjyyteen. Kaksi vastaajaa eivät kokeneet tarvitsevansa apua lainkaan. Yhden vastaajan mukaan workshopit olivat itselle huonoon aikaan ja toisen mukaan niiden teemat eivät olleet itselle relevantteja olemassa olevan kokemuksen vuoksi. Kaksi vastaajaa kokivat että olisivat tarvikkeet tukea sekä henkilökohtaista ohjausta yrittäjyyteen enemmän. Kesäyrittäjät kehittäisivät ohjelmaa mm. lisäämällä workshop sekä myyntitapahtumia, hankkimalla mentoreita eri aloilta yrittäjien käyttöön, selkeämmällä viestinnällä. Yrittäjät toivoivat apua kirjanpitoon, laskutukseen ja asiakashankintaan.

10 YHTEENVETO

Resilienssin ala käsitteeksi mielletyt huumori ja luovuus ovat kehittyneet nuorilla kesän aikana. Myös optimismi oli selvästi kehittynyt kesän aikana. Sopeutumiskyky on kahden kysymyksen kohdalla laskussa ja kahden kohdalla nousussa. Sinnikkyudessa on havaittavissa laskua. Tämä voisi johtua siitä että nuoret ovat päässeet tekemään käytännössä työtä yrittäjänä joka ei ole välttämättä ollut oletetun helppoa. Itsekuri sekä omatoimisuus on joidenkin kysymysten kohdalla kehittynyt mutta joidenkin kysymysten kohdalla myös heikentynyt.

Vastaukset kertovat kuitenkin nuorten sen hetkisestä käsityksestä omista taidoistaan. Käsitys omista taidoista on voinut muuttua monen eri tekijän takia kesän aikana. Myös käsitys omista kyvyistä saattaa realisoitua kun yrittäjyyskokeilun aikana pääsee testaamaan niitä käytännössä. Vastaaajista 60% oli 15-17-vuotiaita ja 40% oli työkokemusta 0-1-vuoden verran, on siis luonnollista että työkokemusta karttuessa nuori ymmärtää omia kykyjään paremmin. Tämän johdosta resilienssi saattaisi näyttäytyä joidenkin kysymysten kohdalla heikentyneenä.

Kyselyn tuloksissa ei käy ilmi se paljonko nuoret ovat käyttäneet aikaa kesäyrittäjyyden harjoittamiseen, tämä saattaa vaikuttaa testin tuloksiin. Havaintojen mukaan nuorilla oli kesän aikana myös muita töitä sekä muita aikaa vieviä kiinnostuksen kohteita. Tampereen kaupungin myöntämässä kesäyrittäjyyssetelissä vaatimuksena ei ollut sitoutuminen yrittäjyyteen. Jatkossa tätä voitaisiin painottaa ohjelmassa jotta saataisiin ohjelmaan mukaan sitoutuneita nuoria. Sitoutumista voisi mitata esimerkiksi yrittäjyyteen käytetyllä ajalla tai aktiviteetteihin osallistumisella. Jatkossa olisi tärkeää mitata sitä että paljonko nuoret käyttävät aikaa kesäyrittäjyyteen jolloin sen vaikutusten mittaaminen helpottuisi.

Opinnäytetyöstä selviää että kesäyrittäjyys ohjelma on kehittänyt joitakin resilienssin alakäsitteeksi miellettyjä kykyjä ja heikentänyt joitakin kykyjä. Keskiössä on kuitenkin ajatus siitä että nuoret ovat vastanneet kyselyyn omien käsitysten mukaisesti ja tulos on suuntaa antava. Vastaukset ennen kesäyrittäjyyttä olivat optimistisia ja kesäyrittäjyyden eli konkreettisen työkokemuksen jälkeen käsitys omista kyvyistä oli muuttunut heikommaksi. Yksi merkittävä havainto

tässä tutkimustyössä on ollut se että nuorten käsitys omista kyvyistä saattaa olla optimistinen ennen yrittäjyyttä. Tähän voisi vaikuttaa ikä yhdistettynä työkokemuksen puutteeseen. On myös mahdollista että resilienssin jotkin alakäsitteet kuten sopeutumiskyky on kesäyrittäjien kohdalla heikentynyt. Tämä voisi kertoa siitä että yrittäjyyden tiellä kohdatut haasteet ovat tuntuneet liian raskailta ja kyky sopeutua erilaisiin tilanteisiin heikkenee.

11 POHDINTA

Kesäyrittäjyyskokeilu on yksi monista nuorille tarjottavista vapaaehtoisista yrittäjyyskokeiluista. On tärkeää että työtä nuorten yrittäjyyskasvatuksen hyväksi jatketaan koululaitoksissa eri asteilla opetussuunnitelman mukaisesti. On silti tärkeää panostaa myös erilaisiin koulun opetuksen ulkopuolisiin yrittäjyyskokeiluihin sillä niiden avulla nuoret voivat kehittää työelämätaitojaan ja kartuttaa työkokemustaan omatoimisesti tienaten rahaa. Työelämään siirtyessä tai siellä edetessä on tärkeää että nuoret omaavat hyvät työelämätaidot. Kesäyrittäjyysohjelmaa kannattaa kehittää tulevaisuudessa nuorilta kerätyn palautteen mukaan entistä osallistavammaksi. Tässä voisi toimia apuna erilaiset tapahtumat ja laajempi tuki osallistujille. Osa osallistujista koki tarvitsevansa lisää tukea onnistuakseen yrittäjinä ohjelman aikana. Kokonaisuudessaan vuoden 2023 kesäyrittäjyysohjelma oli onnistunut kokonaisuus johon saatiin odotettua enemmän hakemuksia ja osallistujia, nuoret olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä ja ohjelmaan kuului erilaisia opinpaikkoja workshop tapahtumien muodossa. Ohjelmaa voisi kehittää havaintojen mukaan jokaiselle oppijalle sopivaksi kokonaisuudeksi tarjoamalla kirjallista ja itsenäisesti opiskeltavaa materiaalia sekä läsnä toteutettavia tapahtumia joissa hyödynnettäisiin tiimioppimisen malleja. Workshop tapahtumiin osallistuneet nuoret olivat erittäin tyytyväisiä tapahtumiin ja toivoivat niitä lisää.

Erilaisissa yrittäjyyskokeiluissa on hyvä pitää tulevaisuudessa korostuneessa asemassa olevat työelämätaidot mielessä. Resilienssin on yksi monista kyvyistä joita työelämässä tullaan tarvitsemaan. Nuorten resilienssin tilanne saatiin selville ennen kesää ja sen kehittymistä mitattiin halutulla tavalla kesän jälkeen teetetyssä kyselyssä. Haastattelusta jäi puuttumaan kysymys nuorten sitoutumisen tasosta joka olisi voinut antaa lisää tietoa siitä kuinka paljon he ovat käyttäneet aikaa kesäyrittäjyyteen. Kesäyrittäjyys kokeilun vaikuttavuuden mittaamisessa tulee ottaa huomioon se että emme tiedä millaisella panoksella ja millaisia riskejä yrittäjät ovat kesän aikana ottaneet. Havaintojen mukaan olisi hyvä mitata tulevissa yrittäjyyskokeiluissa sitoutumisen tasoa erilaisin mittarein jotta voimme todeta mahdollisten taitojen kehittymisen liittyvän nimenomaan yrittäjyyskokeiluun. On havainnottava myös millaisia riskejä tai haasteita nuoret kohtaa yrittäjyyskokeilun aikana mikäli mitataan resilienssin kehittymistä. Kesäyrit-

täytydestä irralliset, nuorten elämässä tapahtuneet muutokset kesän aikana ovat saattanut vaikuttaa tuloksiin.

Positiivinen havainto tämän tutkimuksen myötä on se että teettämällä nuorille omia kykyjä koskevia kyselyitä, saamme nuoret aktivoitua oman osaamisen pohdinnan äärelle. Omien kykyjen havainnointitaito saattaa kehittyä yrittäjyyskokeilun myötä, kuten joidenkin kysymysten kohdalla havaittiin. Omien kykyjen havainnointi taito on hyödyksi työelämässä menestymisen kannalta. Havaintojen mukaan on hyvä mitata nuorten työelämätaitojen kehittymistä ja pohtia erilaisten yrittäjyyskokeilujen vaikuttavuutta. Yrittäjyyskokeiluissa tulisi suunnata katse tulevaisuuden työelämä taitoihin sillä niitä nuoret tulevat erityisesti tarvitsemaan.

On hyvä jakaa resilienssi eri teemoihin sillä resilienssillä on useita ulottuvuuksia. Resilienssin tarkastelu pelkkänä palautumiskykynä voi johtaa arvioon jossa katsotaan sen olevan vain kykyä kannatella sekä jaksaa. Saamme paljon tietoa eri näkökulmista tarkastellessamme asiaa sopeutumiskyvyn, itsekontrollin, oma-toimisuuden, optimismin, sinnikkyuden, luovuuden sekä huumorin näkökulmista.

Opinnäytetyön myötä saatiin siis arvokasta palautetta ohjelman kehittämiseksi. Palautetta ja resilienssitestin tuloksia voidaan käyttää hyödyksi myös muissa nuorten yrittäjyyskasvatuksellisissa toteutuksissa. Palautteista kävi ilmi erilaisia kehityskohteita joiden avulla ohjelmaa pyritään kehittämään nuoria palvelevammaksi kokonaisuudeksi. Kyselyssä esiin nousseita kehityskohteita oli erilaisten tapahtumien lisääminen kesäyrittäjyysohjelmaan, mentoreiden hyödyntäminen ohjelmassa, talouden teemojen workshop tapahtumat sekä ohjelman viestinnän selkeyttäminen.

LÄHTEET

E learning industry. N.d. 10-Must have skills for the future workplace. Nettisivu. Luettu 21.10.2023

<https://elearningindustry.com/must-have-skills-for-the-future-workplace>

Ensimetri. N.d. Nettisivu. Luettu 7.11.2023 <https://www.ensimetri.fi>

Evermind. 8.10.2020. Resilienssitesti kertoo, kuinka paljon sinussa on resilienssiä. päivitetty: 8.10.2020 Luettu 20.9.2023

<https://www.evermind.fi/resilienssi-testi/>

Hatakko, O. & Anttila, S. 22.11.2021 Lisää kilpailukykyäsi- ota haltuun tulevaisuuden työelämätaidot. Blogi.

<https://www.karelia.fi/2022/04/lisaa-kilpailukykyasi-ota-haltuun-tulevaisuuden-tyoelamataidot/>

Helsingin yliopisto. 23.2.2022 Mitä on resilienssi työyhteisössä? Artikkel.

<https://hyplus.helsinki.fi/mita-on-resilienssi-tyoyhteisossa/>

Helsingin kaupunki. 4.9.2023 Helsingin kesäyrittäjyysohjelmasta hyvät tulokset- valtaosa nuorista jatkaa liiketoimintaansa. Nettisivu. Luettu 21.10.2023

<https://www.hel.fi/fi/uutiset/helsingin-kesayrittajyysohjelmasta-hyvät-tulokset-valtaosa-nuorista-jatkaa-liiketoimintaansa>

Ilmarinen. 25.11.2022 Miltä näyttää tulevaisuuden työelämä. Nettisivu.

https://www.ilmarinen.fi/media_global/uutishuoneen-liitteet-ja-lohkot/2020/liite-tulevaisuuden-tyoelama-ja-tyokyky-tutkimustulokset.pdf

Jyväskylän yliopisto. Muokattu 23.4.2015 Määrällinen tutkimus. Nettisivu. Luettu 9.8.2023

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Kauppalehti. 8.10.2022. Tämä on tärkeä työelämätaito-Mutta mitä se edes tarkoittaa?. Nettisivu. N.d. Luettu 10.8.2023

<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/tama-on-tarkea-tyoelamataito-mutta-mita-se-edes-tarkoittaa/9092141a-fcd1-463e-a765-800f155e47af>

Koirikivi, P. & Benjamin, S. Helsingin yliopisto. 23.3.2023 Mitä resilienssi on? Artikkel.

<https://www.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/radikaaliksi-kasvamassa/ajankohtaista/mita-resilienssi-on>

Mieli Ry. N.d. Resilienssi auttaa selviytymään. Nettisivu. Luettu 29.7.2023 Sivua muokattu 12.12.2022

<https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/mita-mielenterveys-on/resilienssi-auttaa-selviytymaan/>

Nuori yrittäjyys Ry. N.d. Miksi yrittäjyyskasvatusta. Nettisivu.

<https://nuoriyrittajyys.fi/opettajalle/miksi-yrittajyyskasvatusta/>

Opetushallitus. 2019. Osaaminen 2035. Raportti.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/osaaminen_2035.pdf

Opetushallitus. N.d. Mitä on yrittäjyyskasvatus? Nettisivu. N.d.

<https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/mita-yrittajyyskasvatus>

Psychometric test. Resilience test. Julkaistu 29.4.2013 Nettisivu. Luettu 22.11.2023 <https://www.psychometrictest.org.uk/resilience-test/>

R. Nevalainen, M. Tukiainen, R. Myllymäki. Resilienssi, palaudu paremmaksi järjestelmäksi, organisaatioksi tai yhteiskunnaksi. Ketterät kirjat Oy. 2021 Karkkilan painopalvelu oy

Sitra. N.d. Megatrendit 2023 päivitys: ymmärrystä yllätysten aikaan. Nettisivu. Luettu 29.7.2023 <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/>

STTK. 2018. Kansalaistutkimus nuorten työelämätaidoista ja työhön perehdyttämisestä.

<https://www.sttk.fi/materiaalit/kansalaistutkimus-nuorten-tyoelamataidoista-ja-tyohon-perehdyttamisesta/>

Talous ja nuoret TAT. N.d. Tulevaisuuden työelämätaidot 2.0 17.11.2020 <https://tat.fi/tulevaisuuden-tyoelamataidot-2-0/>

Tampereen kaupunki. N.d. Kesätyöseteli. Nettisivu. Luettu 24.11.2023 <https://www.tampere.fi/tyo-ja-yrittaminen/kesaduuni/kesatyoseteli>

Työterveyslaitos. N.d. Resilientti organisaatio. Nettisivu. Luettu 29.7.2023 <https://www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/resilientti-organisaatio>

Uusyrittäjäkeskus. 4.2.2022. Uusyrittäjäkeskus Suomen merkittävimmät yrittäjyyskasvattajat mukaan uusreityskeskus-verkoston Julkaistu 4.2.2022. Luettu 21.9.2023 <https://uusyrittajakeskus.fi/uutinen/suomen-merkittavimmat-yrittajyyskasvattajat-mukaan-uusyrittajakeskus-verkoston/>

Uusyrityskeskus. 4.2.2022. Uusyrityskeskus Suomen merkittävimmät yrittäjyyskasvattajat mukaan uusreityskeskus-verkoston Julkaistu 4.2.2022. Luettu 21.9.2023 <https://uusyrityskeskus.fi/uutinen/suomen-merkittavimmat-yrittajyyskasvattajat-mukaan-uusyrityskeskus-verkoston/>

YES-verkosto. N.d. OPS ja muut ohjaavat asiakirjat.

<https://yesverkosto.fi/yes/mita-yrittajyyskasvatus-on/ops-ja-muut-ohjaavat-asiakirjat>

Mirja Taipale. Pirkanmaan uusyrityskeskus ry (Ensimetri Oy). Haastattelu. 13.11.2023.

